

Българско общество за проучване на осемнадесети век  
Интердисциплинарна научна конференция

## ПРОГРЕС И ПРЕДРАЗСЪДЪЦИ ПРЕЗ XVIII И XIX ВЕК

29 – 30 март 2024 г.  
Софийски университет „Св. Климент Охридски“,  
Нова конферентна зала

### ПРОГРАМА

**29 март 2024 г. (петък)**

**9.00** Откриване на конференцията от Бойка Илиева – председател на Българското общество за проучване на XVIII век, и представяне на сборника „Белетристиката в архивите“ от Андриана Спасова

I. Водещ: Бойка Илиева

**9.15-9.30 Николай Чернокожев** (СУ „Св. Климент Охридски“) – Напредъкът – източници и имена

**9.30-9.45 Боряна Антонова-Голева** (Институт за исторически изследвания – БАН) – Гордост и предразсъдъци: навлизането на телеграфите и железниците в Османската империя

**9.45-10.00 Бойка Илиева** (Югозападен университет „Неофит Рилски“) – Изобретения, нововъведения и чудатости във възрожденския периодичен печат

**10.00-10.15 Димитър Бурла** (СУ „Св. Климент Охридски“) – Европа и цивилизацията – между утопията и прогреса

**10.15.-10.30 Дискусия**

**10.30-11.00 Кафе пауза**

II. Водещ: Надежда Александрова

**11.00-11.15 Андрей Бояджиев** (СУ „Св. Климент Охридски“) – Зографският ръкопис 189 от 1710 г. в контекста на текстовете за св. Георги

**11.15-11.30 Мартин Пашалиев, Десислава Узунова** (СУ „Св. Климент Охридски“) – По следите на източниците на два късни преписа на повестта „Варлаам и Йоасаф“ (РМ 4/9 и НБКМ 338)

**11.30-11.45 Любка Ненова** (Югозападен университет „Неофит Рилски“) – Новаторските идеи в Паисиевия „Послеслов“ на "История славянобългарска" (Текстологичен преглед)

**11.45-12.00 Андрей Бобев** (Кирило-Методиевски научен център – БАН) – На крещение народовъ Славенскіхъ: задочните несъгласия на три исторически визии

**12.00-12.15 Дискусия**

**12.15-13.30 Обедна почивка**

III. Водещ: Рая Заимова

**13.30-13.45 Рая Заимова** (Институт за балканистика с център по тракология) – Енциклопедиите за Изтока в западния 18 век: ерудиция и политика

**13.45-14.00 Калояна Янкова** (СУ „Св. Климент Охридски“) – *Политическата академия* на маркиз дьо Торси от 1712 г.

**14.00-14.15 Албена Симова** (СУ „Св. Климент Охридски“) – Лудитите и техният бунт срещу машините в зората на индустриалната революция

**14.15-14.30 Симеон Симеонов** (Институт за балканистика с център по тракология – БАН) – Прогрес и расови предрасъдъци в Карибите. Хаитянската революция като деколонизационен процес

**14.30-14.45 Дискусия**

**14.45-15.00 Кафе пауза**

IV. Водещ: Андриана Спасова

**15.00-15.15 Недка Капралова** (Институт за литература – БАН) – Прогрес и предрасъдъци или колко учена трябва/може да бъде една жена

**15.15-15.30 Александър Стоянов** (Институт за исторически изследвания – БАН) – Интимните изповеди на императора: Как Наполеон кореспондира със жените

**15.30-15.45 Мария Пилева** (Институт за литература – БАН) – Евгения Кисимова и женското движение в Търново – влияния, опозиция, утвърждаване

**15.45-16.00 Андриана Спасова** (Институт за литература – БАН) – Брачни отношения и съжителство във възрожденската словесност

**16.00-16.15 Дискусия**

**16.15-16.30 Кафе пауза**

V. Водещ: Анна Алексиева

**16.30-16.45 Надежда Александрова** (СУ „Св. Климент Охридски“) – Проявления на репутационния срам в българската възрожденска литература

**16.45-17.00 Стефан Дечев** (Нов български университет) – „Влашки боб“ или трудният път на картофа

**17.00-17.15 Невена Михова** (Институт за литература – БАН) – Обогащане чрез спестяване. Възрожденски визии в публицистиката

**17.15-17.30 Владимир Терзиев** (СУ „Св. Климент Охридски“) – „Борбата“ на възрожденската интелигенция със здравните суеверия и предрасъдъци в българското общество до Освобождението

**17.30-17.45 Елена Азманова-Рударска** (Югозападен университет „Неофит Рилски“) - Прогрес или предрасъдъци: мистичните учения в българската преса от края на 19 век

**17.45-18.00 Дискусия**

**18.30 Събрание на Българското общество за проучване на XVIII в.**

**30 март 2024 г. (събота)**

I

Водещ: Надежда Александрова

**\*9.15-9.30 Николай Аретов** (Институт за литература – БАН)  
Парадоксално преплитане на прогрес и предразсъдъци в две полудокументални творби (Илия Блъсков, Светослав Миларов)

**9.30-9.45 Кети Мирчева** Един средновековен антиюдейски текст в български контекст – „Золотое сочинение“ на равина Самуил в превод на Неофит Бозвели

**9.45-10.00 Невена Граматикова** (отдел „Ориенталски сбирки“ на НБКМ) – Бекташият орден и бекташиите в Османската империя през погледа на един ферман и едно „благополучно избавително събитие“ (1826 г.): предразсъдъци или път към прогреса?

**10.00-10.15 Камелия Христова** (СУ „Св. Климент Охридски“) – Мястото на жената в един мъжки манастир през XIX век

**10.15-10.30 Жана Пенчева** (Югозападен университет „Неофит Рилски“) – Религиозни аспекти в сцените с наказанията на грешниците в българската православна живопис през XIX век

*Дискусия*

*Кафе пауза*

II. Водещ: Бойка Илиева

**11.15-11.30 Пламен Антов** (Институт за литература – БАН) – Заточеникът-цивилизатор

**11.30-11.45 Николета Пътова** (Институт за литература – БАН) – Идеята за театър и нейните „домашни употреби“

**11.45-12.00 Владимир Игнатов** (9. ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“, СУ „Св. Климент Охридски“) – Да живееш в „деятелен век“ (Наръчни наставления за „истинен“ личен и народен напредък)

**12.00-12.15 Николай Желев** (Институт за литература – БАН) – Историческият пласт в творбите „Пътят на любовта“ на Ян Калинчиак и „Отмъщението“ на Любен Каравелов

*12.15-12.30 Дискусия*

*12.30-13.00 Кафе пауза*

III. Водещ: Анна Алексиева

**13.00-13.15 Ребека Джили** (СУ „Св. Климент Охридски“, Институт за литература – БАН) – Консерватизъм, дворянска културна идентичност и мемоаристът И. М. Долгоруков (1764–1823)

**13.15-13.30 Юлия Златкова** (Институт за балканистика с център по тракология – БАН) –Екатерина Каравелова в новоосвободена България

**13.30-13.45 Цветан Й. Радулов** (Научен архив-БАН) – Нелекият път от книжовност към наука на границата между две епохи

**13.45-14.00 Анна Алексиева** (Институт за литература – БАН) – „Обирач на каси“ или герой? Разноречията на поколенческата памет за Христо Ботев

*14.00-14.15 Дискусия*